



מז התלמוד

סדר נשים.

מסכת יבמות, דף ק"ג

רב יצחק בר ביסנא אירכסו ליה מפתחי דבי מדרשא ברשות הרבים בשבתא. אתא לקמיה דרבי פדת. אמר ליה: זיל דבר טלי וטליא וליטיילו התם, דאי משכחי להו מייתי להו. אלמא קסבר קטן אוכל נבלות אין בית דין מצווין להפרישו.

אירכסו - אבדו

טלי וטליא - ילד וילדה

משכחי - מוצאים

א

הסבר: לרב יצחק בר ביסנא אבדו מפתחות בית המדרש ברשות הרבים בשבת. אמר לו רבי פדת: קח ילד וילדה שיטיילו שם, שאם ימצאו את המפתחות - יביאו אותם. מכאן לומדים שלדעת רבי פדת, אם רואים ילד קטן עושה עבירה, בית הדין אינם מצווים למנוע אותו ממנה.

על המפה

העיר קזבלנקה במרוקו

קזבלנקה היא העיר הגדולה ביותר במרוקו. יהודים התיישבו שם במאה ה-14, ובמאה ה-18 גדלה הקהילה היהודית והתפתחה בעקבות הגעת סוחרים יהודים למקום. בתחילת המאה ה-20 חיו בקזבלנקה כ-7,000 יהודים, והקהילה הפכה למרכז היהודי החשוב ביותר במרוקו. במקום התנהלה פעילות ציונית ענפה, והקהילה סייעה לפליטים יהודים שהגיעו מאירופה במהלך השואה. יהודים רבים התיישבו במקום ועד 1956 הגיע מספרם לכ-100,000 לאחר הקמת מדינת ישראל החלו פריעות ביהודים, ובעקבותיהן עלו רוב יהודי הקהילה לארץ.



תמונות מקזבלנקה (Wikipedia, Julien1978)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם. תלמוד ישראלי - מפגשים דורות, מחברים עולמות.



סדר נשים | מסכת יבמות קי"א - קי"ז
פרשת חוקת | כ"ז בסיון - ג' בתמוז (26 ליוני - 2 יולי)

דף קי"א: כלל במצות יבום

אדם שנפטר מן העולם בלא ילדים, צריכה אלמנתו להתיבם לאח של בעלה. זוהי מצות יבום.

אולם, לפעמים היבמה אינה צריכה להתיבם, אפילו שיש לבעלה אח. למשל, אם אחותה של היבמה נשואה לאח של בעלה = ליתבם. במקרה כזה, אם היבם ייבם אותה, הוא יהיה נשוי לשתי אחיות, והרי אסור לאדם לשאת שתי אחיות.

דף קי"ב: קנין

קידושין הם קנין, ולכן, רק מי שיכול לעשות קנין יכול לקדש אישה. לפיכך, שוטה שאין לו דעת, ואינו יכול לעשות קנין, גם אינו יכול לקדש אישה, כי בלי דעת אי אפשר להבין מה קונים.

לא רק קנינים אין השוטה יכול לעשות, אלא כל מעשה הדורש מחשבה. למשל, אם שוטה הפריש תרומות ומעשרות, הפירות נשארו טבל ואי אפשר לאכול אותם, מפני שתורתם אינה תרומה וצריך שוב להפריש תרומות ומעשרות.

מדין תורה, גם ילדים אינם יכולים לעשות קנינים, מפני שאין להם דעת כפי שיש למבוגר.

דף קי"ג: מי יכול להפריש תרומה?

אדם שבשדוהו גדלו פירות, למשל, ענבים או זיתים, צריך להפריש מהם תרומות ומעשרות.

את התרומות והמעשרות יכול להפריש רק בעל הפירות בעצמו, או מי שקנה אותם ממנו. אם יבוא אדם לשדה של אחר ויפריש תרומה - התרומה לא חלה.

אם בעל הבית רוצה, באפשרותו למנות שליח ולומר לו, אתה תפריש תרומה עבורי, בשבילי.

התורה חידשה דין שליחות, שיהודי יכול למנות יהודי אחר לשליח והרי זה כאילו הוא עצמו הפריש תרומה בעצמו.

מי יכול להיות שליח? רק מי שיכול להפריש תרומה יכול להתמנות לשליח. אבל, למשל, קטן, שאינו יכול להפריש תרומה, גם אינו יכול להתמנות כשליח על ידי מישהו אחר להפריש עבורו תרומה.





לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

מצד שני:

חלק מבני המשפחה אמרו שזה מעשה מוסרי והומני יפה מאוד, חשוב ואצילי לעזור לפליטים בתקופת המלחמה. זה ממש חסד גדול, וכל הכבוד לה על מסירותה לעניין.



ו...מה?
עצמך?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il

תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

פליטים יהודים בצפון אפריקה במלחמת העולם השנייה

במהלך מלחמת העולם השנייה הגיעו לצפון אפריקה אלפי פליטים יהודיים שנמלטו מפני הנאצים באירופה. השלטונות המקומיים שלחו אותם על פי רוב למחנות הסגר באלג'יריה ובמרוקו, שהיו מיועדים לנתיני אויב ולחשודים כמתנגדי המשטר, והוכנסו אליהם יהודים וגויים כאחד. את המחנות ניהלו קצינים צרפתיים, גרמניים ואיטלקיים, שרבים מהם היו אנטישמיים, והיהודים הועבדו בפרך שעות רבות במזג אוויר קשה. תנאי החיים הקשים, התזונה הלקויה והמחלות הביאו למותם של רבים. בין אלה שפעלו לסייע לפליטים הייתה עורכת הדין הלן קזאס בן עטר, שמימנה עבורם טיפולים רפואיים, מזון וביגוד.



יהודים לובים ניצולי ברגן-בלזן חוזרים ללוב, 1945.
(Wikipedia).



**הצטרפו למאות אלפי לומדי
הדף היומי, פתחו שיעור שבועי
אצלכם בקהילה**

כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי**
עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח
הבית! לרישום סרקו את הקוד.



לומדי התלמוד הישראלי- בית ספר 'הארי', צפת בטיול בשביל הסנהדרין.



חמ"ד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

פרה אדומה

פרה אדומה היא אחת ממצוות התורה. אדם שנטמא בטומאת מת יכול להיטהר רק אם מזים עליו מים עם אפר של פרה אדומה תמימה, אותה שוחטים ושורפים בהר הזיתים, מול המקדש. היא נחשבת לאחת המצוות שטעמן אינו מובן לשכל האנושי.





התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:



- 1 מי היא האישה בצד ימין?
- 2 מה היה עיקר פועלה במלחמת העולם השנייה?
- 3 באילו ארגונים הייתה פעילה?
- 4 כיצד קשור אליה השלט קזבלנקה?
- 5 כיצד האונייה והמילים מרקו ואלג'יריה, קשורים לעשייה שלה?

יחסי ממשל ממשל
ממשל ממשל ממשל
ממשל ממשל ממשל
ממשל ממשל ממשל
ממשל ממשל ממשל
ממשל ממשל ממשל
ממשל ממשל ממשל
ממשל ממשל ממשל

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים



מי אני?

- 1 כונתה "המלאך של מרקו".
- 2 הייתה עורכת הדין היהודייה הראשונה במרקו.
- 3 הקימה את "הוועד של קזבלנקה" כדי לסייע לפליטים מאירופה שהגיעו למרקו.
- 4 על מנת לסייע להם, התנדבה לצלב האדום ולמדה להיות אחות.
- 5 סייעה לארגונים ציוניים וגייסה תרומות לישראל.

למה זה סגור?

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260 ה'תר"ס	5258 ה'תר"ט	4900 ה'תר"ל	4800 ה'תר"מ	4650 ה'תר"ח	4260 ה'תר"ז
2019 שנת סיום ה'תש"פ	2017 שנת סיום ה'תש"ז	1969 שנת סיום ה'תש"ט	1967 שנת סיום ה'תש"ז	1948 שנת סיום ה'תש"ח	1947 שנת סיום ה'תש"ז	1939 שנת סיום ה'תר"צ	1897 שנת סיום ה'תר"ץ	1500 שנת סיום ה'ת"ר	1492 שנת סיום ה'ת"ר	ה'רמ"ב	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 שנת סיום ה'ת"ר



דבר תורה

הקב"ה מבקש ממשה שידבר אל הסלע וכך ייצאו מים אל בני ישראל. משה במקום לדבר - מכה בסלע במקלו - ונענש על כך בעונש חמור ביותר עד שנמנעת ממנו הכניסה אל ארץ ישראל.

יש להבין - אומנם משה לא הקשיב לדברו של ה', אך מדוע העונש אותו קיבל נראה לכאורה לא פרופורציונלי ולא הולם את החטא הקטן בו חטא?

על שאלה זו משיב הרמב"ם ועוד רבים כי האדם נבחן, נענש ומשתכר ביחס למקומו ולציפייה האישית ממנו. אינה דומה טעות של אדם רגיל לטעותו של משה גדול הנביאים אשר עיני כל אליו נשואות, ועל כן ביחס לעצמו ולמקומו מדובר בחטא כה גדול עד כי ראוי לו העונש החמור אותו קיבל.

דף קי"ד: אַמִּירָה לְנוֹכְרֵי בְּשַׁבָּת



בְּשַׁבָּת אָסוּר לומר לְנוֹכְרֵי לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה. לְמַשָּׁל, אָסוּר לְהַגִּיד לוֹ: "הַדֶּלֶק אֵשׁ", או "כִּבֵּה אֶת הָאֵשׁ". גַּם נוֹכְרֵי שֶׁבָּא מֵעַצְמוֹ לְהַדְלִיק אֵשׁ עֲבוּר יְהוּדִי, אָסוּר לומר לוֹ לְהַדְרִיז. חֲז"ל תִּיקְנוּ שֶׁאָסוּר לומר לְנוֹכְרֵי לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּשַׁבָּת, מִפְּנֵי שֶׁהֵם חֲשֻׁשׁוּ, שֶׁיְהוּדִי שְׂאוֹמֵר לְנוֹכְרֵי לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּשַׁבָּת, בִּסְּוָף עֲלוּל חֲלִילָה לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּעַצְמוֹ. אֲבָל אִם נוֹכְרֵי בָּא מֵעַצְמוֹ וְרוֹצֶה לְכַבֹּת אֵשׁ עֲבוּר יְהוּדִי, אֵין צָרִיךְ לְמַנּוֹעַ אוֹתוֹ מִלַּעֲשׂוֹת כָּךְ.

דף קט"ו: טביעות עין

מה פירוש המושג "טביעות עין"?

יש חפצים שכל אחד מזהה אותם אף על פי שאין עליהם סימנים מיוחדים. לְמַשָּׁל, כָּל יֶלֶד מְכִיר אֶת הָאוֹפֵנִים שְׁלוֹ וּמִזֶּהָ אוֹתָם, אֲפִילוּ אִם אֵין עֲלֵיהֶם סִמָּן מִיּוֹחֵד.

בְּהַלְכוֹת רַבּוֹת מִשְׁתַּמְשָׁשִׁים בְּטַבִּיעוֹת עֵין. לְמַשָּׁל, עֲדִים שֶׁבָּאִים לְבֵית הַדִּין וּמַעֲדִים "רְאִינוּ שְׂרָאוּבֵן לָוֶה כֶּסֶף מִשְׁמַעוֹן, וְלָכֵן הוּא חֵיב לוֹ כֶּסֶף. מֵאֲמִינִים לָהֶם. אָךְ מִי אָמַר שְׂרָאוּבֵן הוּא הָאִישׁ שְׁלֹוֹה אֶת הַכֶּסֶף? אוֹלֵי זֶה הָיָה מִיִּשְׁהוֹ אַחֵר? מִפְּנֵי שֶׁהֵם מְכִירִים אוֹתוֹ וְאוֹמְרִים: "אֲנַחְנוּ מְכִירִים אֶת פָּנָיו, וְהוּא הוּא רְאוּבֵן שְׁלֹוֹה אֶת הַכֶּסֶף." זֶה הִיא טַבִּיעוֹת עֵין.

גַּם אָדָם שֶׁאֵיבֵד אֲבָדָה, יִכּוֹל לִזְהוֹת אוֹתָהּ לְפִי טַבִּיעוֹת עֵין. הוּא הוֹלֵךְ אֶל הַמוֹצָא וּמִתְבּוֹנֵן בַּחפֵּץ, וְאִם הוּא אוֹמֵר: "**כֵּן. אֲנִי מְכִיר אֶת הַחֶפֶץ, הוּא שְׁלִי.**" נִכּוֹן, אֵין לִי בּוֹ סִמָּנִים מִיּוֹחֵדִים, אֲבָל אֲנִי מְכִיר אוֹתוֹ, הַמוֹצָא מַחְזִיר לוֹ אֶת הַחֶפֶץ, וּבְתַנְאִי שְׂיוּדָא שֶׁאֵכֵן הוּא אָדָם הַגּוֹן וְיִשָּׁר הָאוֹמֵר אֲמַת.

דף קט"ז: פְּרָה אֲדוּמָה

אָדָם שֶׁנִּגַּע בְּמַת, נִטְמָא וְצָרִיךְ טְהוּרָה עַל יְדֵי מִי פְּרָה אֲדוּמָה. קוֹנִים פְּרָה אֲדוּמָה, שׁוֹחֲטִים אוֹתָהּ וְשׁוֹרְפִים אוֹתָהּ וְלֹאֲחֵר מִכֵּן מַעֲרָבִים מִים בְּאֶפֶר הַפְּרָה וּמַהֲמִים הָאֵלֶּה מַזִּים עַל הַטְּמֵאִים וְכָךְ הֵם נִהְיִים טְהוּרִים.

מִים אֵלֶּה מְכֻוִּנִים "**מִי חֲטָאָה**", מִפְּנֵי שֶׁבְּתוֹרָה מְכֻוֶּנָה הַפְּרָה הָאֲדוּמָה "חֲטָאָה", וְלָכֵן הַמִּים עִם הָאֶפֶר שֶׁלֶּה מְכֻוִּנִים "**מִי חֲטָאָה**".

דף קי"ז: כָּמִים הַפָּנִים אֶל הַפָּנִים

הַתְּלֻמוֹד מְלַמֵּד אוֹתָנוּ עַל הַתְּנַהּגוֹת בֵּין בְּנֵי אָדָם מִפְּסוּק שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, הַחֲכָם מְכָל אָדָם: "**כָּמִים הַפָּנִים לַפָּנִים - כֵּן לֵב הָאָדָם לָאָדָם**" (מְשָׁלִי כ"ז). כְּלוּמַר, מִיָּם הֵם כְּמוֹ מִרְאָה. כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל בְּרֹאֵי, הוּא רֹאֶה אֶת פָּנָיו. אִם הוּא צוֹחֵק - הוּא רֹאֶה בְּרֹאֵי כִּיצַד הוּא צוֹחֵק. אִם הוּא מְצַעִף אֶת פָּנָיו - הוּא יִרְאֶה בְּרֹאֵי אָדָם זֹעֵף.

אוֹמֵר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ: לֵב שֶׁל אָדָם הוּא כְּמוֹ מִרְאָה. אִם אֲתָה אוֹהֵב אֶת הַזֹּלָת, דַּע לָךְ שֶׁהוּא גַּם אוֹהֵב אוֹתָךְ. אִם אֲתָה מְרַגֵּשׁ טִינָה אוֹ כַּעַס כְּלָפִיו, דַּע לָךְ כִּי הוּא מְרַגֵּשׁ כְּלָפִיךְ אוֹתוֹ דְּבָר.

חִידָה!

שנו את סדר האותיות במילים הבאות וגלו את הפתגם:

ממכי פנימה מליפן כן בל מאדה למדא

המפתח: (מלוא מלוא מלוא) (מלוא מלוא מלוא)

שאלות השבוע

- האם שוטה יכול להתחתן?
- מדוע אסור לומר לגוי לעשות מלאכה בשבת?
- מתי מחזירים אבדה בלי סימנים?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il *בפיקוח רואה חשבון יש לציין את מס' העולן עליו אתם עונים.

